

GALIMATIES 14 UN ESCÀNDOL

Un escàndol! En teoria sí, però en realitat... ja se sap: si és divertit no deu ser important.

L'últim dia de classe de l'any, el 22 de desembre es va celebrar la diada de fi de trimestre. Comença a ser una tradició i un any més va ser un èxit quasi bé indiscutit.

La jornada és un catàleg del que pot oferir un centre educatiu més enllà de les classes, els programes i els horaris. Un festival on els alumnes exposen les seves habilitats i les seves aficions. Uns muntatges de tallers per demostrar que els coneixements no tenen límits. Actuacions, propostes, iniciatives de professors i alumnes en un ambient distès i de bon humor. Tot això és positiu. Hi ha molt missatges que convé escoltar arrel de celebracions com aquesta. Un d'ells és si això seria possible si no fos l'últim dia de classe.

L'últim dia de classe hi ha un relaxament generalitzat i comprensible.

És un dia dur i difícil de passar. Per això hi ha un consens tan ample a l'hora d'organitzar qualsevol cosa que no signifiqui tenir els alumnes a les classes sotmesos al règim ordinari. Aquest plantejament fa que siguem també poc exigent a l'hora de valorar-ho. La lliçó però segueix vigent: tots els aspectes educatius que hi ha en una diada com aquesta (iniciativa, originalitat, protagonisme de l'aprenent, relaxament del professorat, flexibilitat organitzativa, bon humor, etc...) són tant o més importants que els que oferim els dies "normals". Malgrat això només ens permetem de practicar-los un cop cada trimestre... i sempre que sigui l'últim dia! Com diu un meu amic marcià "Els humans sou ben estranys..."

GALIMATIES 15

Tots naveguem al mateix vaixell i ens agradi o no el que afecta a uns afecta a tots. Impossible desvincular els nostres destins. Si el rumb és correcte ho és per a tots i si és erroni a tots ens perd. No hi ha una feina més digne que una altra en aquest vaixell i tampoc una més important que una altra. Només diferents graus de responsabilitats.

Al pont de comandament (Junta) correspon marcar el rumb i mantenir el timó. Els representants de la companyia naviliera (Consell Escolar) han fixat el destí i han dit per on haurem d'anar. Els equips de manteniment i mariners de coberta (tutors tècnics) afinen i deixen a punt els instruments. Els contramestres, sobrecàrrecs i encarregats de pallets (caps de departament) organitzen els equips d'avituallament i manteniment. El vaixell però només es mou quan les màquines funcionen. Una tripulació que no atengui amb extrema delicadesa els maquinistes (tutors) tindrà una dura navegació.

Els maquinistes mouen el cor del vaixell, li donen el tremp just, mantenen el ritme del batec del motor i mantenen calenta la font d'energia que a tots ens porta. Si el capità s'ha posat de proa a la galerna només la força de les màquines asseguruen la maniobra. Si el rumb s'allarga i es fa difícil, nom és el soroll del motor sota la planxa dona confiança als mariners. Els maquinistes no poden ser els que sempre supleixen amb dedicació i esforç les demandes de la companyia. Cal

buscar estratègies per repartir les noves dificultats de cada singladura. I si cal primar l'esforç d'algú davant cada nova dificultat, els maquinistes han de ser els primers beneficiaris ja que són els primers en rebre les exigències de cada nova maniobra. Amagats a la panxa del vaixell, són els qui millor coneixen el rumb, els qui preveuen primer les dificultats, els qui noten damunt seu la càrrega del passatge i els qui fixen en darrer terme l'èxit del viatge. Un cos de maquinistes satisfet pot transformar un paquebot en un creuer de luxe. Uns maquinistes que se senten incompresos i explotats fan del millor transatlàntic un vaixell fantasma.

GALIMATIES 17

TOT ESPERANT NOVETATS

Comença un nou curs i les novetats ja no són el que eren. Veure gent nova impressiona al principi, però ara és una sorpresa agradable que ja s'espera com la pluja de tardor. Començar nous cursos de nous plans d'estudi ha perdut el seu encant un cop hem vist el que dona de si i que molts de cops es pot reduir a un canvi de nomenclatura. Fer noves assignatures i fins i tot nous horaris, un cop passat l'ensurt inicial de rebre la quadrícula horària no és més que una readequació de ritmes personals i socials. Fins i tot tenir una nova Junta directiva ha esdevingut una rutina

Fixeu-vos que ningú no ha qüestionat el projecte directiu (?) ni ha preguntat quines són les prioritats o els objectius a curt i llarg termini. Donar temps a la gent per situar-se és una bona mesura, i més si han hagut d'agafar el timó per força, però aquesta obligatorietat no els allibera de tenir un projecte.

Seria bo que tots tinguéssim un projecte, una fita, una proposta, una desig, un anhel, un "què", un "tant de bo", ... quelcom que significués direcció i sentit en la nostra tasca. I encara millor que ens ho comunicéssim: A què aspira el departament de llengües? Què volen aconseguir els nostres representants al Consell Escolar? Amb què es conforma la coordinació de l'ESO per a aquest curs? Què pretén la Junta directiva? Què es proposa l'administrador? Què consideraria un èxit l'Equip Docent de 4art. d'ESO? Que coi volen els del GalimatIES?

Precisament per què volem predicar amb l'exemple, comencem nosaltres: Volem treure un número cada mes o dos mesos (no ho hem aclarit encara), volem que es publiquin opinions crítiques i serioses, articles de fons i de superfície, fotocòpies de textos que la gent considera bo de difondre, suggeriments i acudits, tonteries amb gràcia, il·lustracions, retalls, curiositats, coses que ens sorprenguin, etc...

Ara esperem que algú prengui exemple i ens digui què vol i què es proposa. No som una societat secreta.

GALIMATIES 18

MANIFESTACIONS

Sembla que aquest serà un curs mogudet. Malestar d'ensenyants i aprenents. Ells, els alumnes ja han començat les mobilitzacions i nosaltres no tardarem a plantejar-les. Al marge de les

qüestions de fons que hi ha darrera, un tema ens hauria de preocupar: si preparem els alumnes per a adaptar-se a la societat, no podem desentendre'ns de la seva formació com a ciutadans, i més concretament com a ciutadans crítics i encara més concretament com a ciutadans crítics i manifestants. O sigui que no n'hi ha prou amb que sàpiguen les assignatures, sinó que les han de saber aplicar críticament, dir el que no funciona. Però falta un tercer pas: s'ha d'afegir l'acció. Hem de fer alguna cosa per canviar la nostra realitat.

Si a l'institut no entenem aquest fet quedarem reclosos a una gàbia de cristall aïllats de la societat, defensors d'un saber intel·lectual pur i teòric com un mer luxe cultural, muts i passius sense intervenir en res del que afecte a la societat, i aquest seria un mal exemple. I aquest mal exemple de passivitat no el podem disfressar de respecte i tolerància com si no fer res fos ser tolerant. Cal ser bel·ligerant amb la ignorància i el borreguisme.

Hauríem d'ajudar als alumnes a tenir informació, a participar, a planificar accions de protesta, a saber-se representar i delegar-se, a prendre decisions conscients i responsables, a ser respectuosos amb les opcions individuals, i res d'això hauria d'implacar prendre partit en el que decideixin fer. Per contra ignorar tot el que va malament per culpa de la seva manca d'habilitat organitzativa i democràtica és estar clarament a favor de la intransigència.

Hem vist les barbes del veí remullar i aviat ens afaitaran les nostres. Assemblees i debats pro i contra mobilitzacions. Serà un bon camp de prova. Si no posem les idees per davant les accions i les finalitat per davant els mitjans, tornarem a quedar insatisfets. Una tribuna d'opinió com el GalimatIES pot ser un bon lloc pel debat. Ens oferim com a intermediaris de propers conflictes.

GALIMATIES 19

CENSURA CENSURADA

A l'editorial del GalimatIES número 4 ja ens plantejàvem els límits de la censura a la nostra revista. Havíem pensat que si el GalimatIES agafava cos, moltes veus se sentirien i no pas totes al gust de tots.

Per sort o per desgràcia no havíem fins ara, ofès a ningú de forma que nosaltres ho sabéssim. Si sabem que hi ha qui opina que és una revista infantiloide per a ments simples, que no té rigor ni nivell per auto-proclamar-se "revista del professorat". També hem sabut que algú pensa que el GalimatIES s'ha deixat usar per obviar o canalitzar o desviar temes que corresponen al claustre. Coneixem també les opinions directes de persones que ens han dit: "Nois, a mi oblideu-me. Feu-me aquest favor". Ara però alguns ens han dit que s'han sentit ofesos i això ens ha preocupat.

A l'editorial esmentada a dalt dèiem que publicaríem tot els que ens semblés publicable, que ho faríem amb amplitud de mires i sense massa miraments, però que tampoc seríem cecs ni donaríem peu a malestars estèrils. Per això la nostra carpeta amb articles censurats té ja una desena d'escrits entre editorials inoportunes, bromes masclistes, referències personals i altres classificats amb l'etiqueta de "millor no tocar-ho, per ara"

Ara algunes opinions anònimes han ofès persones i l'equip del GalimatIES ens hem plantejat els límits de l'expressió. Nosaltres admitem els anònims perquè sabem que és una forma pràctica de col·laboració. Al·leguen els ofesos que si algú se sent ofès a través de l'anònim aquest algú no es pot defensar de l'ofensa.

Tenen raó i és de sentit comú que les opinions que afecten a persones o equips estiguin fonamentades. Demanem perdó als ofesos i ànims als nostres col·laboradors, anònims o no. La revista no publicarà, però, anònims si creu que no es garanteix el dret de l'afectat a replicar.

GALIMATIES 20

VIOLÈNCIA A LES AULES

Un vellet va per un camí polsegós, quan de sobte apareixen quatre genets a tota marxa amb risc d'atropellar la gent. Tothom s'aparta menys el pobre vellet que mancat dels reflexes necessaris es llançat pel marge. Del terra estant encara té esma per cridar ben fort dirigint-se als brètols: "Tant de bo sigueu sempre ben feliços". Els qui l'ajuden a refer-se li comenten admirats: "Deveu ser molt bon home, ja que després d'això encara desitgeu el millor a aquests insensats". "No, què va -respon el vellet- és només que la meva experiència em diu que els que són molt feliços no necessiten anar pel món atropellant la gent"

Si partim de la tesi d'aquesta història, tota violència és fruit del malestar. Les persones que estan bé no necessiten provocar conflictes. A l'escola els alumnes ens arriben amb la seva dosi de malestar fruit de les circumstàncies personals

Els ambients degradats socialment i econòmicament, la inestabilitat emocional, els abusos o a la indiferència, la desestructuració familiar, els inabastables models socials de riquesa, bellesa o fama,... tot això pot generar malestar. I aquest mal estar que l'institut no genera, ens arriba igualment i l'hem d'assumir com un factor més del nostre currículum.

Si bé és cert que aquest malestar que l'alumne ja porta, constitueix la base i el fonament de la violència a les aules, hi ha alguns factors pròpiament escolars que poden convertir aquesta agressivitat latent en manifesta.

És el malestar que provoca el sistema educatiu. També té com el currículum, tres nivells de concreció. Un primer que ve de la mateixa institucionalització de l'ensenyament. L'educació obligatòria, quan força a molts alumnes a sotmetre's a un règim on mai podran assolir l'èxit, és font de malestar.

El segon nivell de concreció del malestar el generem nosaltres quan els sotmetem a horaris, disciplines, nivells, assignatures,... que no responen a les seves necessitats ni possibilitats.

Hi ha encara un tercer nivell de concreció d'aquest malestar escolar que és el que podem contagiar els docents quan es manifesten els nostres propis problemes personals (inseguretat, angoixes, crisis, ...) i professionals (ambicions, frustracions,...)

Aquesta taxonomia simple del malestar pot indicar on hem d'actuar per tal de preveure i canalitzar l'agressivitat. Té conseqüències pedagògiques i demanen un canvi en les prioritats educatives. Ajudar els alumnes a valorar-se pel que són i aprendre a buscar el seu propi benestar són objectius previs a qualsevol aprenentatge de continguts. Entendre-ho així no és només una mesura didàctica -no hi ha aprenentatge sense benestar-, sinó també d'ordre públic.

GALIMATIES 21

CATALÀ I JOCS FLORALS

Sabem que el tema de la llengua és un tema delicat que pot ferir susceptibilitats, però no és el nostre estil evitar els problemes sinó afrontar-los cara a cara. Per això, i malgrat les temptacions que hem tingut per obviar la qüestió i fer veure que no la veiem, hem optat per agafar el toro per les banyes.

Si és una qüestió conflictiva, senyal que és important. Així, doncs, més que mai ens fan falta postures clares, concretes, inequívocues. Dir les coses clarament no vol dir que tinguem la raó, però pot ajudar a que altres clarifiquin postures.

L'equip de redacció del Galimatles creu que no pot romandre callat davant un qüestió tan important. Per això donem la nostra opinió clara i sincera, encara que això pugui molestar a algunes persones.

Esperem que la nostra postura ajudi a l'aclariment de la qüestió.

El debat sobre quina ha de ser la llengua dels nostres jocs florals, és un debat que té varis nivells de profunditat. És un tema complex en el que s'hi barregem moltes qüestions. Si canviem el nivell del debat podem trobar-nos amb preguntes més profundes que t'obliguen a plantejar-se què busques, per què volem organitzar uns jocs florals. En aquest segon nivell, les coses es poden aclarir força. Provem-ho:

Per què volem fer uns jocs florals?

1a. resposta: Per mantenir la tradició.

2a. resposta: Per fomentar i estimular l'ús de la llengua catalana.

3a. resposta: Per fomentar i estimular la participació dels alumnes en actes acadèmics.

4a. Per desenvolupar i despertar l'esperit poètic i literari dels nostres alumnes.

5a. Per afirmar la llengua catalana com a llengua pròpia de Catalunya.

6a. Per defensar que tant el català com el castellà són llengües de Catalunya.

7a. Per donar relleu a la diada de Sant Jordi

8a. Per vincular les activitats "especials" i extra-escolars a l'activitat docent.

Com veieu, algunes d'aquestes respostes tenen com a conseqüència directa l'ús d'unes o altres llengües.

És per exemple, evident que la resposta 2 i 5 demanen clarament el català i en canvi 3 i 6 demanen les dues llengües. Les altres respostes es poden satisfer amb qualsevol de les opcions que triem.

Aleshores es presenta un debat de 3er. nivell, que és aquell es pregunta "què és una tradició?" "Quin dels objectius és prioritari?" "Què vol dir 'afirmar' una llengua", etc... Debats com aquests ja s'han donat i es donen i és bo que es donin a aquest nivell. El que convindria es que els arguments que s'exposen no fossin justificacions de postures preses sinó postulats de partida clars que permetran definir millor els mètodes per a assolir-los.

I aquest debat s'ha de fer no només a nivell del departament de llengües sinó a nivell de tot el centre. La promoció, moderació i plasmació dels acords és una iniciativa clara de la Junta directiva que hauria de potenciar l'establiment del nostre PEC.

És el marc idoni i el terreny de joc més equilibrat, democràtic i possibilista de la nostra casa comuna.

GALIMATIES

Ara el nostre director se'n va al Parlament. El primer que cal és felicitar-lo perquè ha assolit una fita que es proposava. Començarà una nova tasca i en deixarà una altra a mig fer. En Joan es va proposar com a director per tres anys. Va presentar un projecte i un equip per dur-lo a terme. Era la primera vegada que això passava i no podrà ser la primera vegada que es culmina una "legislatura".

En principi la cosa no hauria de ser greu. Ja sabem que ningú no és imprescindible. Si el projecte és sòlid i assumit per la Junta directiva, cal esperar que tirarà endavant. Seria bo i sa que això passes.